

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 8. ožujka 2021.
(OR. en)

6694/1/21
REV 1

LIMITE

EF 92
ECOFIN 210
CONSOM 52

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika

Predmet: Zaključci Vijeća o Komunikaciji Komisije o
strategiji za plaćanja malih vrijednosti za Europsku uniju

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o strategiji za plaćanja malih vrijednosti za Europsku uniju koje je pripremio Odbor za financijske usluge, u završnoj verziji koju je 4. ožujka 2021. izradio Gospodarski i financijski odbor.

**Zaključci Vijeća o Komunikaciji Komisije o
strategiji za plaćanja malih vrijednosti za Europsku uniju**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

1. ISTIČE znatna poboljšanja postignuta zahvaljujući jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA) i usklađivanju zakonodavstva o plaćanjima malih vrijednosti;
2. SMATRA da uvođenje novih rješenja za plaćanja podrazumijeva niz izazova u vezi s politikama za EU u pogledu regulative i nadzora, a posebno u pogledu sigurnosti, zaštite potrošača, tržišnog natjecanja, zaštite podataka te sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
3. UVIĐA da su snažna zaštita potrošača te praktična rješenja primjerene cijene najvažniji pokretači donošenja rješenja za plaćanja te ISTIČE da će snažan naglasak na zaštiti potrošača biti ključan za postizanje strateških ciljeva Europske unije u području plaćanja malih vrijednosti;

4. IZRAŽAVA ZABRINUTOST zbog ograničenja koja operatori tehničkih infrastruktura mogu nametnuti pružateljima platnih usluga, što bi moglo dovesti do znatnih slabosti europskog platnog ekosustava i narušiti tržišno natjecanje, inovacije i uvođenje paneuropskih rješenja za plaćanja;
5. ISTIČE brzo širenje globalnih novčanih doznaka povezanih s migracijskim tokovima;
6. NAPOMINJE da je tijekom pandemije bolesti COVID-19 potvrđena ključna važnost sigurnih, pristupačnih i praktičnih digitalnih načina plaćanja za transakcije na daljinu i osobne transakcije te pritom UVIĐA da je u većini država članica gotovina i dalje važna za plaćanja malih vrijednosti, posebno za određene segmente stanovništva;
7. NAPOMINJE da većina domaćih rješenja za plaćanja koja se temelje na karticama ili trenutačnim plaćanjima u ovom trenutku ne funkcionira preko granica, što može predstavljati prepreku za prekogranična plaćanja u prodavaonicama i e-trgovini; SMATRA da nedostatak interoperabilnosti među postojećim nacionalnim rješenjima, sustavima i infrastrukturom, koji je također povezan s nedostatkom zajedničkih standarda na razini EU-a u nekim područjima, doprinosi rascjepkanosti EU-ova tržišta plaćanja malih vrijednosti;
8. NAPOMINJE da je u posljednje vrijeme došlo do niza kretanja, kako u javnom tako i u privatnom sektoru, s ciljem donošenja zajedničkih europskih sustava i pravila te zajedničke infrastrukture;

9. međutim, s obzirom na rizik od nedosljednosti i daljnje rascjepkanosti tržišta, SLAŽE SE da su oblikovanje jasne vizije i stavljanje budućih djelovanja u jedinstven, usklađen i sveobuhvatan okvir politike od ključne važnosti, no pritom PREPOZNAJE da je EU jedinstveno tržište s više valuta te da se preferencije potrošača razlikuju među državama članicama;
10. SMATRA da bi EU-ovo tržište plaćanja malih vrijednosti trebalo biti konkurentno, inovativno i uključivo te da bi se trebalo temeljiti na sigurnim, učinkovitim i dostupnim infrastrukturama, podupirući pritom gospodarsku i financijsku suverenost Europe;
11. PODSJEĆA na Zaključke Vijeća o sprječavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma (kako ih je Vijeće odobrilo pisanim postupkom koji je završio 5. studenoga 2020.)¹;
12. PREPOZNAJE da su zbog posebnosti, brzine i razmjera tehnoloških promjena u sektoru plaćanja potrebne konkretne, ciljane mjere politike koje nadilaze horizontalno područje primjene strategije za digitalne financije² te stoga POZDRAVLJA sveobuhvatnu Komunikaciju Komisije o strategiji za plaćanja malih vrijednosti za Europsku uniju;

¹ Dok. 12608/20.

² Dok. 11048/20.

13. SUGLASNO je s utvrđenim, usko povezanim stupovima za strateške mjere, u kojima se razmatra sljedeće: (1) rješenja za plaćanja s paneuropskim dosegom koja su u sve većoj mjeri digitalna i trenutačna, (2) pitanja povezana s inovacijama i konkurentnošću, (3) aspekti pristupa, učinkovitosti i interoperabilnosti sustavâ za plaćanja malih vrijednosti te ostale potporne infrastrukture i (4) međunarodna dimenzija, te posebno ISTIČE sljedeće ciljeve: promicanje raširene upotrebe trenutačnih plaćanja i drugih rješenja za plaćanja, dostupnost zakonodavnih instrumenata primjerenih za suočavanje s izazovima koji proizlaze iz prelaska na digitalizaciju te promicanje inovativnog, otvorenog, otpornog, sigurnog i uključivog platnog ekosustava;
14. PODSJEĆA Komisiju da je navedenu strategiju, s obzirom na to da je riječ o srednjoročnoj strategiji, potrebno kontinuirano ocjenjivati i prema potrebi ažurirati, osobito zbog toga što se trenutačno stanje razlikuje među državama članicama;

Rješenja za plaćanja koja su u sve većoj mjeri digitalna i trenutačna

15. SMATRA da bi mogle biti potrebne zakonodavne mjere za promicanje sukladnosti sa shemom trenutačnih kreditnih transfera unutar SEPA-e (SCT Inst.) i s njezinim dodatnim funkcijama (npr. zahtjevi za plaćanje, QR kodovi i shema „SEPA Proxy-look-up”) te da bi se mogli istražiti drugi načini za poticanje njihova donošenja, među ostalim i iskorištavanjem već dostupne infrastrukture, konkretno namire trenutačnog plaćanja u sustavu TARGET (TIPS), te stoga POZIVA Komisiju na postupno i primjereno djelovanje, prema potrebi nakon procjene učinka, uzimajući u obzir odgovarajuće područje primjene te relevantna izuzeća;

16. POZDRAVLJA davanje prednosti jačanju povjerenja potrošača i poduzeća, osobito u području trenutnih plaćanja, posebno zahvaljujući procjeni aspekata zaštite potrošača, a ponajprije funkcionalnosti potvrđivanja primatelja plaćanja, uz odgovarajuću procjenu izazova u pogledu sprječavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma, zaštite podataka, kao i operativnih rizika te rizika povezanih s odgovornošću i likvidnošću za pružatelje platnih usluga i infrastrukture, koji proizlaze iz trenutnih plaćanja;
17. PODUPIRE napore Komisije u poticanju razvoja paneuropskih rješenja, posebno otklanjanjem izazova s kojima se suočavaju akteri koji žele ponuditi paneuropska rješenja te uklanjanjem nerazmjernih prepreka uvođenju trenutnih i drugih digitalnih plaćanja u točki interakcije na koje trgovci i potrošači nailaze, uzimajući u obzir koristi za krajnje korisnike;
18. POTVRĐUJE da bi nacionalna nadležna tijela trebala brzo istražiti i ispraviti kršenja Uredbe o SEPA-i;
19. SLAŽE se da bi se poboljšanjem interoperabilnog EU-ova okvira za elektroničku identifikaciju, kako je utvrđeno u Uredbi eIDAS, zajedno s odgovarajućim usklađivanjem postupaka „upoznavanja svojega klijenta”, moglo dodatno olakšati registraciju, identifikaciju i autentifikaciju korisnikâ u plaćanjima, posebno preko granica, te PREPOZNAJE važnost kontinuiranog praćenja najnovijih kretanja i novih tehnologija u tom području;

20. POTIČE na to da se prije izrade mogućeg zakonodavnog prijedloga kojim bi se digitalna plaćanja povećala izradi studija o razini prihvaćenosti tih plaćanja te pritom ISTIČE da u tom pogledu u EU-u postoje znatne razlike;
21. UVIĐA da gotovina i dalje ima ključnu ulogu u plaćanjima malih vrijednosti, među ostalim za financijski ili digitalno isključene osobe, i, u određenim slučajevima, kao zaštitna mjera u slučaju kvarova u platnim sustavima i infrastrukturama te da bi i gotovinska i digitalna plaćanja trebala biti široko dostupna i prihvaćena kao odgovor na potražnju i preferencije korisnikâ;
22. POTIČE promicanje digitalne i financijske pismenosti kako bi se otklonio rizik od financijske isključenosti te se SLAŽE da bi trebalo osigurati da pristupi primjeni pouzdane autentifikacije klijenta ne dovedu do isključivanja određenih kategorija korisnika platnih usluga;
23. PREPOZNAJE potencijalne koristi digitalnih valuta središnje banke, među ostalim u pogledu digitalizacije gospodarstva i suverenosti EU-a, te ISTIČE složenost tog pitanja i važnost provođenja oprezne i temeljite analize mogućih negativnih učinaka, osobito na poslovne modele financijskih posrednika i pružatelja drugih usluga, financijsku stabilnost, monetarnu politiku, zaštitu podataka i privatnost;

24. u tom kontekstu PODUPIRE rad Eurosustava u području digitalne valute središnje banke za plaćanja malih vrijednosti u eurima (tj. „digitalnog eura”) i PREPOZNAJE važnu ulogu Komisije i Euroskupine u njezinu razvoju, uzimajući pritom u obzir odgovarajuće uloge i mandate predviđene u Ugovorima i osiguravajući potpunu transparentnost prema državama članicama izvan europodručja;

Pitanja povezana s inovacijama i konkurentnošću

25. POZDRAVLJA sveobuhvatnu reviziju provedbe Druge direktive o platnim uslugama (Direktiva PSD2) nakon njezine potpune primjene, uzimajući u obzir izazove povezane s njezinom provedbom, pri čemu će se posebno ocijeniti sljedeće: i. primjerenost područja primjene (među ostalim u pogledu pružatelja tehničkih usluga) i potreba za dodatnim pojašnjenjem postojećih koncepata i pravila; ii. međudjelovanje s drugim sektorskim zakonodavstvom, posebno s Direktivom o elektroničkom novcu, Direktivom o sprječavanju pranja novca i Općom uredbom o zaštiti podataka, kao i s tekućim zakonodavnim aktivnostima; iii. razvoj u smjeru „otvorenog bankarstva”, postupanje s rizicima povezanima s privatnošću i međudjelovanje sa smjernicama Europskog odbora za zaštitu podataka u tom pogledu; iv. njezin utjecaj na tržišno natjecanje, uključujući sve istaknutiju ulogu velikih tehnoloških poduzeća i financijske tehnologije; v. njezina djelotvornost u smanjenju prijevara i poboljšanju zaštite potrošača, uključujući pouzdanu autentifikaciju klijenta;

26. NAGLAŠAVA doprinos otvorenog bankarstva inovativnom i konkurentnom tržištu te PODUPIRE daljnje napore u pogledu interoperabilnosti aplikacijskih programskih sučelja (API) i evaluaciju pitanja može li se dodatnom standardizacijom osigurati da otvoreno bankarstvo ostvari svoj puni potencijal, istodobno ISTIČUĆI važnost toga da se korisnicima platnih usluga omogući jednostavna kontrola nad uporabom njihovih podataka;
27. SMATRA da se otvorenim financiranjem mogu dodatno potaknuti inovacije i da bi ga stoga trebalo na odgovarajući način razmotriti, osiguravajući pritom ravnopravne uvjete i odgovarajuću razinu zaštite potrošača te uzimajući u obzir iskustva stečena iz Direktive PSD2, potencijalne učinke na poslovne modele finansijskih posrednika i potencijalne povezane rizike (npr. rizike povezane s privatnošću);
28. SMATRA da je važno ustrajati u naporima usmjerenima na postizanje ravnoteže između praktičnosti i rizika od prijevara; u tom kontekstu posebno PODUPIRE evaluaciju postojećih zakonskih ograničenja za beskontaktna plaćanja, kao i kampanje za podizanje svijesti potrošača, uzimajući u obzir nedavna iskustva stečena tijekom pandemije bolesti COVID-19;
29. SLAŽE se da je potrebno poduzeti mjere kako bi se osigurala veća dosljednost i tehnološki neutralan pristup u različitim zakonodavnim aktima o plaćanjima malih vrijednosti, kako bi se u EU-u omogućili ravnopravni uvjeti u pogledu pružanja, nadzora i praćenja platnih usluga te POZIVA Komisiju da procijeni uloge različitih aktera u platnom ekosustavu, kao što su pružatelji tehničkih usluga, i da ih prema potrebi regulira;

Aspekti pristupa i interoperabilnosti

30. PODUPIRE proširenje područja primjene Direktive o konačnosti namire (SFD) kako bi se uključile institucije za elektronički novac i platni promet, pod uvjetom da se potencijalni rizici pažljivo procijene i primjereno ublaže;
31. PODUPIRE zakonodavne mjere za osiguravanje prava pristupa, pod poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima, tehničkoj infrastrukturi koja se smatra nužnom za podupiranje pružanja platnih usluga, kao što je komunikacija bliskog polja (NFC);

Međunarodna dimenzija

32. SMATRA da su daljnje inicijative za olakšavanje povezivanja sustava za trenutačna plaćanja i drugih digitalnih platnih sustava na globalnoj razini, uključujući inicijative kojima se uzimaju u obzir preporuke i standardi razvijeni u međunarodnim forumima, relevantne za smanjenje troškova i povećanje brzine i praktičnosti prekograničnog prijenosa novca, uz istodobno osiguravanje sukladnosti s okvirima za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma;
33. NAGLAŠAVA brojne prepreke koje treba prevladati u tom području, osobito različite regulatorne prakse među jurisdikcijama, netransparentnost naknada i nedostatak interoperabilnosti informatičkih i platnih infrastruktura, te PODUPIRE olakšavanje povezivanja kada jurisdikcije trećih zemalja nude odgovarajuću razinu zaštite potrošača, sprječavanja prijevara, sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i usklađenost sa zahtjevima Opće uredbe o zaštiti podataka;

34. POTIČE na donošenje globalne norme ISO 20022 kako bi se olakšalo uključivanje opsežnijih podataka u poruke o plaćanju, no pritom uviđa da je kraj 2022. za međunarodna plaćanja zahtjevan rok;
35. SLAŽE se da bi se primjena na jednostrane transakcije maksimalnog roka izvršenja koji se trenutačno primjenjuje na dvostrane transakcije, kao i s time povezani izazovi, mogli pažljivo ocijeniti u kontekstu revizije Direktive PSD2, imajući na umu posljedice, osobito u pogledu odgovornosti, za pružatelje platnih usluga koji se nalaze u EU-u, a sredstva šalju u treće zemlje;
36. PODUPIRE javne i privatne inicijative u raznim državama članicama koje dovode do bržih, jeftinijih i praktičnijih novčanih doznaka, u skladu sa standardima zaštite potrošača, sprječavanja prijevara, sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te Opće uredbe o zaštiti podataka;
37. POZIVA Komisiju da u zemljama s niskim i srednjim dohotkom te u okviru razvojne politike EU-a promiče pristup računima za plaćanje i razvoj globalno interoperabilnih rješenja za plaćanja.